

Vrouwen in conflictpreventie, conflict- en postconflictsituaties

Samenvatting van Algemene Aanbeveling nr. 30 van het CEDAW-Comité

Het VN-Vrouwenverdrag (CEDAW)

Het VN-Vrouwenverdrag (UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women- CEDAW) is geratificeerd door bijna alle lidstaten van de Verenigde Naties. Nederland deed dat in 1991. De naleving ervan wordt bewaakt door het Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (het CEDAW-Comité). Elke vier jaar moeten Verdragsstaten het Comité een rapportage overleggen over de stand van implementatie van het Verdrag in hun land.

Het Comité publiceert regelmatig Algemene Aanbevelingen (*General Recommendations, GR*) over hoe Verdragsstaten actuele vraagstukken kunnen interpreteren in licht van het Verdrag. Deze Algemene Aanbevelingen komen voort uit knelpunten die het Comité signaleert in de bespreking van de vierjaarlijkse rapportages van de Verdragsstaten.

Vrouwen, Vrede en Veiligheid – VN-resoluties in relatie tot het Vrouwenverdrag

Dit informatieblad vat de kernpunten samen uit GR nr. 30 (2013) over vrouwen bij de preventie van gewapend conflict en in conflict- en postconflictsituaties. Sinds 2000 heeft de Veiligheidsraad van de VN verschillende resoluties aangenomen over het thema Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Dit zijn resolutie 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1889 (2009), 1960 (2010) en 2106 (2013). Met het aannemen van deze resoluties erkent de Veiligheidsraad de impact van gewapend conflict op vrouwen en meisjes (o.a. seksueel geweld). Daarnaast wijst de Veiligheidsraad op de noodzaak van gelijke deelname en vertegenwoordiging van vrouwen op alle besluitvormingsniveaus, met inbegrip van onderhandelingen, over preventie, beheersing en het oplossen van gewapend conflict en de wederopbouw in postconflictsituaties.

GR 30 gaat nader in op de toepassing van het Verdrag op deze resoluties. Het behandelt diverse conflictsituaties zoals internationale en niet-internationale gewapende conflicten, situaties van (buitenlandse) bezetting, binnenlandse onlusten, burgeroorlog en politieke strijd, etnisch en communaal geweld, strijd tegen terrorisme en de georganiseerde misdaad – die leiden tot ernstige schendingen van de rechten van vrouwen.

Plicht tot bescherming van vrouwen en meisjes

in diverse paragrafen van GR 30 (o.a. 5, 10, 15, 17) herhaalt het Comité dat de staten die het Verdrag hebben geratificeerd, ook in conflictsituaties verplicht zijn alle vrouwen te beschermen tegen geweld en schendingen van hun mensenrechten. Dit geldt niet alleen voor geweld gepleegd door overheidsactoren maar ook als dit gepleegd wordt door niet-overheidsactoren (privépersonen, terroristen en gewapende groepen). De Verdragsstaten dienen zich bewust te zijn van de verschillen tussen vrouwen als het gaat om hun status als staatsburger of "niet-staatsburger". Onder de laatste vallen vluchtelingen, asielzoekers, in eigen land ontheemde vrouwen en staatloze vrouwen. De Verdragsstaten zijn verplicht zich in te zetten voor de mensenrechten en specifieke behoeften van alle vrouwen en meisjes ongeacht hun status, afkomst of leeftijd.

Vrouwen zijn niet alleen slachtoffer of toeschouwer, maar ook actieve burgers

Het Comité benadrukt dat vrouwen niet enkel slachtoffer of passieve toeschouwer zijn. Vaak hebben zij een rol als strijder, als lid van een maatschappelijke organisatie, verdediger van mensenrechten, lid van een verzetsbeweging of zijn zij actief betrokken bij vredesopbouw en herstel.

Ook wordt er bij de Verdragsstaten herhaaldelijk op aangedrongen niet-gouvernementele organisaties en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de mensenrechten van vrouwen, te betrekken bij alle besluitvormingsniveaus bij de uitvoering van GR 30 in het bijzonder en bij het Verdrag en de beleidsagenda van de Veiligheidsraad in het algemeen.

Nationale actieplannen in de context van het VN-Vrouwenverdrag brengen

Het Comité roept de Verdragsstaten op om de volledige agenda van de VN Veiligheidsraad met betrekking tot Vrouwen, Vrede en Veiligheid uit te voeren:

Waarborg dat nationale actieplannen en strategieën voor de uitvoering van resolutie 1325 (2000) van de Veiligheidsraad en daaropvolgende resoluties in overeenstemming zijn met het VN-Vrouwenverdrag en dat er voldoende middelen worden toegekend om deze uit te voeren (GR 30 para 28a).

Daarnaast roept het Comité de Verdragsstaten op in hun vierjaarlijkse rapportage over de implementatie van het Vrouwenverdrag voldoende informatie op te nemen over de toepassing van het Verdrag op conflictpreventie, conflict- en postconflictsituaties.

Aanbevelingen gerelateerd aan Verdragsbepalingen

Elke aanbeveling van GR 30 heeft te maken met één of meer Verdragsbepalingen, rondom zaken als mensenhandel (art. 6), politieke en publieke inspraak (art. 7-8), nationaliteit en staatloosheid (art. 1-3 en 9) en toegang tot het recht (art. 1-3, 5 (a) en 15). Para 65 van GR 30 gaat nader in op artikel 15 en 16 van het Verdrag over huwelijk en familierelaties. Zo roept het de Verdragsstaten op om:

Gendergerelateerde schendingen te voorkomen, te onderzoeken en te straffen, zoals gedwongen huwelijken, abortus of sterilisatie van vrouwen en meisjes in door conflict getroffen gebieden;

Gendersensitieve wetgeving en beleid aan te nemen die de specifieke hindernissen onderkennen die vrouwen ervaren als ze in postconflictsituaties hun erfrechten en grond opeisen, waaronder verlies of de vernietiging van land, eigendomsakten en andere documenten vanwege conflict.

Hiermee krijgen Verdragsstaten een leidraad voor hoe ze de resoluties van de Veiligheidsraad kunnen verbinden met het VN-Vrouwenverdrag Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie tegen Vrouwen.

Referenties

Website CEDAW: www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/CEDAWIndex.aspx

Volledige Engelstalige tekst GR 30: <https://www.vn-vrouwenverdrag.nl/wp-content/uploads/General-Recommendation-nr-30.pdf>

Netwerk VN-Vrouwenverdrag november 2021

Email secretariaat: schaduwrapportage@gmail.com

<http://www.vn-vrouwenverdrag.nl>